

**УЧЕБНА ПРОГРАМА ПО ДАТСКИ ЕЗИК ЗА ПОСТИГАНЕ НА НИВО А2
(ОБЩООБРАЗОВАТЕЛНА ПОДГОТОВКА)**

КРАТКО ПРЕДСТАВЯНЕ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА

Обучението по датски език във втори гимназиален етап на средното образование е насочено към овладяване на основни знания, умения и отношения, свързани с изграждането на комуникативната компетентност на ученика. Тази учебна програма е приложима за XI и XII клас за обучение по датски език, което е започнало в IX клас, като в края на първия гимназиален етап учениците са достигнали ниво А1. В края на втория гимназиален етап учениците трябва да постигнат ниво А2 по Общата европейска референтна езикова рамка. Това позволява гъвкаво прилагане на изискванията за постигане на описаното ниво на знания и умения по датски език в съответствие с училищния учебен план.

Тази програма позволява гъвкаво прилагане на изискванията за постигане на описаното равнище на знания и умения по датски език в съответствие с училищния учебен план.

Чрез учебната програма по датски език в обучението се открояват онези значими от практическа гледна точка знания, умения и ценности, чието овладяване и изграждане помагат на всеки ученик да достигне необходимата му и достатъчна степен на комуникативна компетентност, да използва пълноценно датския език в разнообразни житейски, учебни и професионални ситуации.

Тематичните области, езиковите средства, устните и писмените речеви дейности в програмата са съобразени с интересите, възрастовите особености и опита на учениците. Програмата следва спираловидния принцип на повторемост и постепенно разширяване на знанията, уменията и компетентностите, отнасящ за всеки следващ клас през целия етап на обучение.

Очакваните резултати по четирите езикови умения - слушане, четене, говорене и писане - се основават на Приложение № 2 към чл. 6, ал. 1, т. 2 от Наредба № 5 от 30 ноември 2015 г. за общообразователната подготовка.

ЦЕЛИ НА ОБУЧЕНИЕТО ПО ДАТСКИ ЕЗИК

- Осмисляне и разширяването на езиковите познания от първия гимназиален етап;
- Усъвършенстване на придобитите умения за слушане, писане, говорене и четене;
- Придобиват се нови социокултурни и комуникативни умения;
- Чуждият език се ползва като средство за обучение.

ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ ОТ ОБУЧЕНИЕТО

Слушане	Четене	Говорене	Писане
При слушане с разбиране ученикът умее да: - извлича основна информация от кратък художествен или публицистичен текст, прочетен с ясна дикция и нормално темпо; - определя най-важните	При четене ученикът: - разбира учебните текстове по определена тема; - разбира общата информация от лични писма, обяви във вестници и списания на подходящи за възрастта теми; - извлича при четене основната информация от кратки	При говорене ученикът може да: - прилага и развива уменията си при произношението на специфичните за датския език звукове, ударение и интонация; - разказва за себе си и своите близки; - прави кратък устен преразказ,	При писане ученикът може да: - пише съобщения; - пише кратък автобиографичен текст; - съставя кратък разказ по картина; - записва информация от чути/ прочетени

класификация на информацията:
Ниво 0, [TLP-WHITE]

<p>моменти от чутия текст; - да разбира кратки, ясни указания и да следва несложни упътвания; - прилага компенсаторни стратегии за разбиране и извличане на информация с оглед на поставената му задача.</p>	<p>текстове, като я систематизира; отбелязва проблеми и въпроси; - прилага компенсаторни стратегии като открива ключови думи и изрази, опира се на нагледен материал, ползва речник.</p>	<p>резюме на чуто/прочетен текст; - прилага компенсаторни стратегии, като перифразира, използва синоними, антоними, задава допълнителни въпроси.</p>	<p>художествени и публицистични текстове с помощта на опорни думи и изрази, прави планове и схеми; - прилага компенсаторни стратегии при писането според вида на текста, като използва познати образци и/или предварително подготвени/ подадени думи и изрази, използва различни техники за предварително структуриране и планиране на текста, използва различни справочници, едно- и двуезични речници като опора.</p>
--	--	--	---

IV. УЧЕБНО СЪДЪРЖАНИЕ

Тематични области	Очаквани резултати по теми	Основни нови понятия по теми
<p>1.Здраве:</p> <ul style="list-style-type: none"> - общи познания за човешкото тяло; - болести, оплаквания; - посещение при лекар, зъболекар. - спорт - хранене; <p>2. Празници и традиции:</p> <ul style="list-style-type: none"> • рожден ден • имен ден • официални празници <p>3. Социокултурни знания за живота в Кралство Дания:</p> <ul style="list-style-type: none"> • столица и големи градове • социално поведение: норми, етикет • празници и традиции 	<p>Слушане</p> <p>Ученикът може:</p> <ul style="list-style-type: none"> - да разбира познати думи и изрази, свързани с конкретното обкръжение и изучаваните тематични области, когато се говори бавно и ясно, със стандартно произношение и характерна за езика интонация; - да разбира общото съдържание на несложен текст по изучаваните тематични области, като при необходимост ползва опори; - да разбира конкретни полезни подробности в кратък текст по по изучаваните тематични области; - да разбира кратко изказване по изучаваните тематични области, дори да е произнесено бавно и да съдържа дълги паузи, които улесняват възприемането на смисъла; - да разбира ясни указания и да следва 	<p>Учениците трябва да усвоят следните езикови знания и речеви функции:</p> <p>Фонетико-фонологични:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Специфични за датската фонетична система гласни и съгласни; - Ударение. Видове ударения; - Интонация. <p>Морфологични:</p> <ul style="list-style-type: none"> - определеност на съществителното име; - съгласуване на прилагателно и съществително име; - определена и неопределена форма на прилагателното; -притежателни местоимения; - възвратно-притежателни местоимения в 3 лице; - форма на прилагателното местоимение

<p>4. Сфери и роли на общуване:</p> <ul style="list-style-type: none"> - вкъщи - на гости - на обществени места	<p>несложни упътвания.</p> <p>Четене</p>	<p>в съчетание със съществително и притежателно местоимение;</p> <ul style="list-style-type: none"> - пряко и косвено допълнение; - възвратното местоимение <i>sig</i>; - възвратни глаголи;
<p>5. Образование и професионален живот:</p> <ul style="list-style-type: none"> - училището в Дания и България; - описание на дейности, свързани с различни професии; - запознаване с различни професии.	<p>Ученикът може:</p> <ul style="list-style-type: none"> - да разбира основни понятия, познати имена, думи и изрази, срещани в обичайни ситуации и по изучаваните тематични области; - да разбира общото съдържание на кратки, несложни, онагледени текстове по изучаваните тематични области, като при необходимост ги препрочита; - да открива конкретна информация в ограничени по обем информативни текстове по изучаваните тематични области; - да разбира кратки електронни съобщения и писма;	<ul style="list-style-type: none"> - бъдеще време; - минало време; - слаби и силни глаголи; - наречия за време; - въпросителни местоимения; - наречия за посока и място; - предлози в конструкции за място и време. - модални глаголи; - повелително наклонение. <p>Синтактични</p> <ul style="list-style-type: none"> - словоред на подчиненото изречение; - съчинителни и подчинителни съюзи; - <i>Det</i> като формален, безличен и предварителен подлог; - видове обстоятелствени пояснения;

	<p>- да използва речници и друга справочна литература;</p> <p>- да разбира кратки несложни указания от учителя и учебните пособия.</p> <p>Говорене</p> <p>Ученикът може да:</p> <ul style="list-style-type: none"> - прилага и развива уменията си при произношението на специфичните за датския език звуци, ударение и интонация; - разказва за себе си и своите близки; - прави кратък устен преразказ, резюме на чут/прочетен текст; - прилага компенсаторни стратегии, като перифразира, използва синоними, антоними, задава допълнителни въпроси.	<p>- характеристика на изречението в зависимост от целта на изказването;</p> <p>- място на възвратното местоимение, място на прякото и непрякото допълнение.</p> <p>Лексика</p> <p>Включва основни лексикални единици, необходими за несложна комуникация по предвидените от програмата тематични области:</p> <ul style="list-style-type: none"> - астрономическо време; - училище, университет и учебни предмети; - основни храни и напитки; - плодове и зеленчуци; - пазаруване, стоки, пари; - ежедневни дейности; - здраве и медицински услуги; - празници и традиции; - професии.
--	---	---

класификация на информацията:
Ниво 0, [TLP-WHITE]

	<p>Писане</p> <p>Ученикът може да:</p> <ul style="list-style-type: none"> - пише съобщения - пише кратък автобиографичен текст - съставя кратък разказ по картина; - записва информация от чути/ прочетени художествени и публицистични текстове с помощта на опорни думи и изрази, прави планове и схеми.	
--	---	--

ПРЕПОРЪЧИТЕЛНО ПРОЦЕНТНО РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ЗАДЪЛЖИЖТЕЛНИТЕ УЧЕБНИ ЧАСОВЕ ЗА ВСЯКА УЧЕБНА ГОДИНА

Годишен брой часове за изучаване на предмета в XI клас - 72 часа

Годишен брой часове за изучаване на предмета в XII клас - 62 часа

За нови знания	50%
За упражнения, преговор, обобщение и практически дейности	45%
За контрол и оценка	5%

V. СПЕЦИФИЧНИ МЕТОДИ И ФОРМИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА ПОСТИЖЕНИЯТА НА УЧЕНИЦИТЕ

Текущи оценки за учебен срок	XI клас	XII клас
Устни изпитвания и участие в работа в клас	минимум 2 оценки	минимум 2 оценки
Писмени домашни работи	минимум 1 оценка	минимум 1 оценка
Контролни работи	минимум 1 оценка	минимум 1 оценка
Класна работа	1 оценка	1 оценка
Работа по проекти	1 оценка	1

ДЕЙНОСТИ ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА КЛЮЧОВИТЕ КОМПЕТЕНТНОСТИ, КАКТО И МЕЖДУПРЕДМЕТНИ ВРЪЗКИ

Тази програма дава възможност на учителя да прилага различни подходи, методи и стратегии на обучение за стимулиране на индивидуалното развитие на учениците и самостоятелност при учене, както и за насърчаване на мотивацията им в перспективата на ученето през целия живот.

Обучението по датски език има за цел:

- да развие езикови, социокултурни и ключови компетентности на учениците на датски език;
- да мотивира ученика да използва датски език за комуникация: да чете, да разбира, да общува без особени затруднения, да демонстрира основни умения за изразяване в устна и писмена форма;
- да изгражда положително отношение към изучаването на датския език и култура;

- да спомогне за осъзнаване необходимостта от владенето на чужд език като фактор за интелектуалното израстване на учениците

ПОДХОДИ И МЕТОДИ ПРИ ОБУЧЕНИЕТО ПО ДАТСКИ ЕЗИК

Обучението по датски език се осъществява чрез:

- прилагане на личностно-ориентирано обучение, което позволява индивидуализиран и диференциран подход;
- прилагане на комуникативен подход с акцент върху практическата насоченост на обучението;
- общообразователна и възпитателна насоченост на обучението за формиране на базова култура на личността: нравствена, правна, естетическа, физическа, култура на труда, на общуването;
- развиване на творчески умения и независимо мислене на учениците;
- принципа на преподаване от лесно към трудно, от изучено към ново, като работата се основава на личния опит и се създават асоциативни връзки с изучаваното по другите предмети; изученият материал постоянно се включва в учебната дейност чрез типични комуникативни ситуации, а новият материал се съпоставя с изучения; ученикът се поставя в условия да съпоставя, да сравнява, да открива съвпадения и различия, да обобщава, да търси и предлага свои решения;
  - интегрираното изграждане на четирите езикови умения с акцент върху развиването на говорните компетентности в съответствие с принципа за устно изпреварване;
  - комуникативните умения постепенно се усъвършенстват чрез разнообразяване на ситуацияите и прилагане на интерактивни методи на обучение;
  - общуване в клас на датски език (родният се използва при необходимост);

класификация на информацията:
Ниво 0, [TLP-WHITE]

• изграждането на нагласа за межкултурно общуване, развиване на толерантност и интерес към други култури и модели на поведение, както и на чувство за национална идентичност при поднасяне на социокултурната информация за Кралство Дания.

Умения за общуване на чужди езици	Интегрирано изграждане на четирите езикови умения: слушане, говорене, четене и писане чрез разбиране и съставяне на устни и писмени послания, разбиране и изразяване на мисли, факти, мнения, чувства и отношения както в устна, така и в писмена форма в предвидими и познати ситуации; използване на помощни материали и техника.
Компетентности в областта на българския език	Обогатяване на лексиката и осмисляне на отделни граматически категории, развиване на усет за правилен избор на езикови форми, подходящи за конкретен контекст, връзка с учебен предмет български език и литература.
Математическа компетентност и основни компетентности в областта на природните науки и на технологиите	Дейности за запознаване с основни математически действия и концепции и с основни принципи и методи на природните науки и технологиите, както на технологиите и отражението им върху природната среда, връзка с изучавания материал по учебните предмети математика, природни науки.
Дигитална компетентност	Използване на системи за електронно обучение в часовете

	по датски език за развиване на езикови умения чрез ИКТ, връзка с учебен предмет информационни технологии.
Умения за учене	<p>Натрупване на знания и опит за осъзнаване на необходимост от мотивирано учене и необходимост от постоянно самоусъвършенстване чрез:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ролеви игри и симулации; - самостоятелни задачи, отговарящи на индивидуалните интереси на учениците; - представяне на съчинения, стихотворения, песни и пиеси; - работа по проекти и презентации; - дидактически игри в устна или писмена форма (съставяне на фрази, истории с определени думи, групиране на думи, кръстословици, и т.н.); - извънкласна дейност, обвързана с учебния процес (посещения на кино, изложби, уроци изнесени сред природата и свързани със заобикалящата среда, участие в училищни и извънучилищни проекти, представления, тържества, срещи с носители на езика и др.); - използване на съвременни и класически средства за обучение: аудио- и мултимедийни материали; печатни материали (разкази, комикси, откъси от книги, проспекти, брошури и др.).

класификация на информацията:
Ниво 0, [TLP-WHITE]

Социални и граждански компетентности	Участие в екипни проекти и индивидуални дейности, възпитаване в норми на поведение и изграждане на ценностна система и гражданско самосъзнание; осмисляне на националната културна идентичност чрез опознаване културите на другите народи, връзка с всички учебни предмети.
Инициативност и предприемчивост	Работа в екип и изпълнение на индивидуални задачи, приучаване към спазване на срокове, развиване на новаторско мислене и приемане на нови идеи, връзка с всички учебни предмети.
Културна компетентност и умения за изразяване чрез творчество	Дейности за опознаване на националната култура в контекста на световното и европейското културно наследство, проекти, творчески инициативи, участие в постановки, празници и др., посветени на България.
Умения за подкрепа на устойчивото развитие и за здравословен начин на живот и спорт	Дейности, формиращи навици за природосъобразен и здравословен начин на живот, положително отношение към световното и националното културно наследство, връзка с учебния предмет физическо възпитание и спорт.